

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา มีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

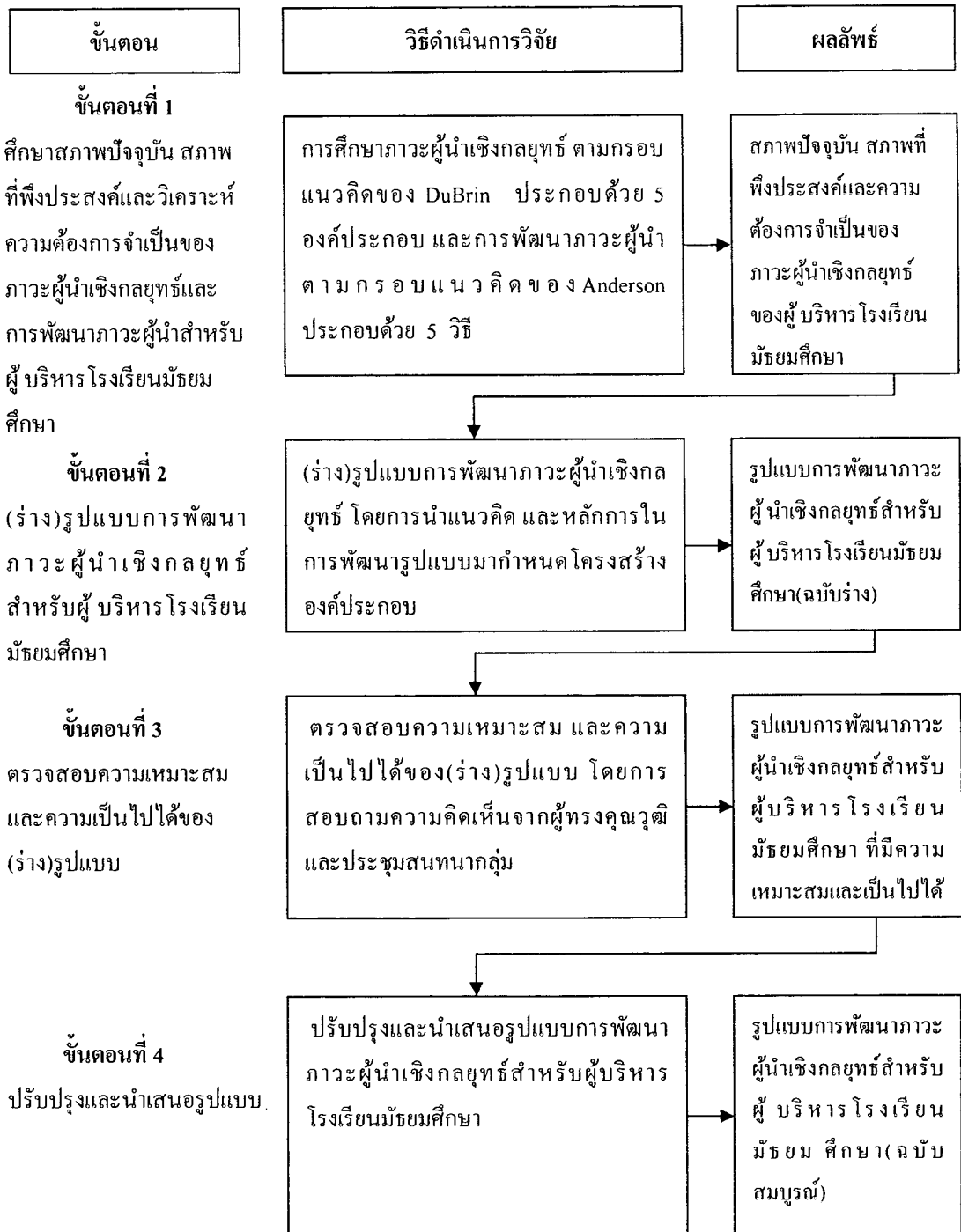
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 (ร่าง)รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ(ร่าง)รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา

ผู้วิจัย สรุปขั้นตอนการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและผลลัพธ์ที่ได้ในแต่ละขั้นตอน ดังรายละเอียดตามแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในเบื้องต้น เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ แนวคิด นโยบาย การบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยศึกษา ค้นคว้า จากหนังสือ ตำรา ผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึง

เอกสารบทความทางวิชาการ ฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของ DuBrin (1998 : 335) กล่าวว่า ผู้นำระดับสูงหรือผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการรับรู้ ความเข้าใจ การคิดรวบยอดและการคิดอย่างมีกลยุทธ์ (High-Level Cognitive) 2) ด้านการสร้างสรรคกลยุทธ์ด้วยจินตนาการที่หลากหลาย (Gathering Multiple Inputs to Formulate Strategy) 3) ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (Anticipating and Creating a Future) 4) ด้านการคิดเชิงปฏิวัติ (Revolutionary Thinking) 5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (Creating a Vision)

ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำ ตามแนวคิดของ Anderson (2001) ประกอบด้วย 5 วิธี คือ 1) การฝึกอบรมแบบบุกทะลวง (Breakthrough training) 2) การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change education) 3) การสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง (Building Change strategy) 4) การเปลี่ยนแปลงจิตสำนึก (Conscious process design) 5) การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงจิตสำนึก (Conscious process facilitation)

นำกรอบแนวคิดในการวิจัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงตามความเห็น เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยที่สมบูรณ์ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไป

ในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ใช้แนวคิด ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของ DuBrin (1998) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการรับรู้ ความเข้าใจ การคิดรวบยอดและการคิดอย่างมีกลยุทธ์ ด้านการสร้างสรรคกลยุทธ์ด้วยจินตนาการที่หลากหลาย ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต ด้านการคิดเชิงปฏิวัติ และ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ในส่วนของการพัฒนาภาวะผู้นำใช้แนวคิดของ Anderson (2001) ประกอบด้วย 5 วิธี คือ การฝึกอบรมแบบบุกทะลวง การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง การสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง การ

เปลี่ยนแปลงจิตสำนึก และการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงจิตสำนึก เป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยการใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบค่าความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากผู้ทรงคุณวุฒิ การดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1.1 วิธีการศึกษา

ประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสภาพปัจจุบันและที่พึงประสงค์ ตามกรอบแนวคิดของ DuBrin (1998 : 335) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการรับรู้ ความเข้าใจ การคิดรวบยอดและการคิดอย่างมีกลยุทธ์ (High-Level Cognitive) 2) ด้านการสร้างสรรค์กลยุทธ์ด้วยจินตนาการที่หลากหลาย (Gathering Multiple Inputs to Formulate Strategy) 3) ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (Anticipating and Creating a Future) 4) ด้านการคิดเชิงปฏิวัติ (Revolutionary Thinking) 5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (Creating a Vision) และการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำ ตามแนวคิดของ Anderson (2001) ประกอบด้วย 5 วิธี คือ 1) การฝึกอบรมแบบบุกทะลวง (Breakthrough training) 2) การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change education) 3) การสร้างยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลง (Building Change strategy) 4) การเปลี่ยนแปลงจิตสำนึก (Conscious process design) 5) การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงจิตสำนึก (Conscious process facilitation)

1.2 ประชากร

1.2.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2,362 โรงเรียน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 340 โรงเรียน

1.2.3 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

1.2.3.1 กลุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา(สพม.) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต

1.2.3.2 กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จัดเรียงตามโครงสร้างการบริหารงาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนละ 1 คน จัดเรียงตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จำนวน 340 โรงเรียนๆละ 4 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบ

แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจัดกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ แบ่งออกตามภูมิภาค ซึ่งยึดถือตามข้อมูลการจัดแบ่งภูมิภาคการปกครองของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ระดับจังหวัด และระดับโรงเรียน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก	มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 501 คน ถึง 1,499 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,500 คน ถึง 2,499 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 2,500 คน ขึ้นไป

ระดับความเชื่อมั่น 95% เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้มากที่สุด

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating scale) 5 ระดับ โดยอาศัยเทคนิคของลิเคิท(Likert scale) ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยนำเสนอเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาเลือกระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน และระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่สอดคล้องกับความต้องการหรือสภาพที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ เพื่อประเมินความต้องการจำเป็น (Priority Needs modified : PNI modified) ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ สภาพที่พึงประสงค์ และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ได้รับการพัฒนาในสภาพปัจจุบัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ เพื่อประเมินความต้องการจำเป็น

(Priority Needs modified : PNI modified) เกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สภาพที่พึงประสงค์ และกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ได้รับการพัฒนาในสภาพปัจจุบัน

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ที่ตรงกับความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เป็นระดับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันมากที่สุด
เป็นระดับสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็นระดับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันมาก
เป็นระดับสภาพที่พึงประสงค์มาก
- 3 หมายถึง เป็นระดับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันปานกลาง
เป็นระดับสภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นระดับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันน้อย
เป็นระดับสภาพที่พึงประสงค์น้อย
- 1 หมายถึง เป็นระดับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันน้อยที่สุด
เป็นระดับสภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การประเมิน โดยการนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน(บุญชม ศรีสะอาด,2543) ดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง เป็นสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด
เป็นระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง เป็นสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก
เป็นระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง เป็นสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง
เป็นระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง เป็นสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับน้อย
เป็นระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง เป็นสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยที่สุด
เป็นระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 นำเสนอแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แล้วจึงนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคือ ค่าดัชนี IOC (Item- Objective Congruence) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ≥ 0.50 ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีรายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือ ตามที่ระบุในภาคผนวก (ภาคผนวก ข)

1.4.2 คัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence : IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปและปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้จากผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม พบว่า มีค่า IOC เท่ากับ 0.83 จำนวน 22 ข้อ และเท่ากับ 1.00 จำนวน 93 ข้อ รวมข้อคำถามที่มีความเหมาะสมสำหรับนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากร จำนวนทั้งสิ้น 115 ข้อ

1.5 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ

ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยกำหนดหลักเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา
- เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารการศึกษาในองค์กรทางการศึกษา อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาบริหารการศึกษา ผู้บริหารระดับสูงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือในกระทรวงศึกษาธิการ
- เป็นผู้มีผลงานด้านการบริหารการศึกษา เช่น งานวิจัย บทความ ตำรา หรือเป็นวิทยากรทางการบริหารการศึกษา

1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 คนและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 340 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และอำนวยความสะดวกโดยการใส่ซองติด

ควงตราไปรษณีย์ไปพร้อมกับแบบสอบถามทุกชุด พร้อมจำหน่ายซองถึงผู้วิจัยโดยตรง โดยได้กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแจ้งส่งคืนกลับผู้วิจัย ภายใน 3 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.6.1 กลุ่มผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 36 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.71

1.6.2 กลุ่มประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1,023 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.22

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS/PC + (Statistical Package for Social Science) โดยค่าสถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่(f) ค่าร้อยละ (%)ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index modified : PNI modified) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.7.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

1.7.2 ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.7.3 ข้อมูลดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น(Priority Needs Index modified : PNI modified) ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้สูตรในการคำนวณ PNI (Priority Needs Index modified) แบบปรับปรุงจากสูตรดั้งเดิม โดยสุวิมล ว่องวาณิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย (2550:279) ดังนี้

$$PNI \text{ modified} = (I - D)/D$$

$$PNI \text{ modified} = \text{ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น}$$

$$I = \text{สภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดมีขึ้น}$$

$$D = \text{สภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน}$$

ขั้นตอนที่ 2 (ร่าง)รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์

2.1 กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาสำหรับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยนำแนวคิด และหลักการในการพัฒนารูปแบบมากำหนดโครงสร้างกำหนดรายละเอียด

ส่วนประกอบของรูปแบบจากการพิจารณาคำดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ประกอบด้วย 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการ แนวคิดพื้นฐานและความเป็นมาของรูปแบบ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) ลักษณะของรูปแบบ และ 5) วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ตามแนวทางของรูปแบบนี้

2.3 นำร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้พร้อมให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ก่อนนำไปตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ(ร่าง)รูปแบบการพัฒนาผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

3.1 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและการจัดประชุมสนทนากลุ่ม(Focus Group) รายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Judgments) ที่แสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในขั้นตอนนี้ มีจำนวน 15 คน ซึ่งผู้วิจัยจัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 นักวิชาการจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา หรือนักวิชาการจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา หรือสถาบันพัฒนาและส่งเสริม ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 2 นักวิชาการด้านการบริหารงานบุคคล หรือด้านการบริหารการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 5 คนและกลุ่มที่ 3 ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม(Focus Group) เพื่อแสดงความคิดเห็น ในขั้นตอนนี้ มีจำนวน 10 คน ประกอบด้วยกลุ่มที่ 1 นัก วิชาการจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา หรือนักวิชาการจากสำนักงาน เลขาธิการ คุรุสภา หรือสถาบันพัฒนาและส่งเสริม ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 นักวิชาการด้านการบริหารงานบุคคล หรือด้านการบริหารการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 3 คนและกลุ่มที่ 3 ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการพัฒนากาเวผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนากาเวผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ระดับมาก

3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกณฑ์การประเมิน โดยการนำค่าเฉลี่ยไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน(บุญชม ศรีสะอาด ,2543) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด

3.1.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถามที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยนำแบบประเมินเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมิน และเชิญเข้าประชุมสนทนากลุ่ม(Focus group)ในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการประชุมสัมมนา ได้แก่ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1	ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ร่วมสนทนา
ตอนที่ 2	ประเด็นการสนทนา
ตอนที่ 3	สาระที่ได้จากการสนทนา
ตอนที่ 4	ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้บันทึกการสนทนา

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวบรวมข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นสาระสำคัญ จากการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ปรับปรุงและแก้ไขรูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอรูปแบบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา โดยนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.2 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่ต่อไป